

Besluit college

Portefeuillehouder
M.J. Versluis
Uiterste datum
20 mei 2025

Van
Esther Elscot
Programma
Vitaliteit

Datum B&W-vergadering	20 mei 2025		
Volgnummer	12	B&W-agenda	Openbaar

Onderwerp

Aansluiten pilot Vroegsignalering Belastingdienst en Dienst Toeslagen

Kern van het voorstel

Vroegsignalering is een wettelijke taak. Hierbij worden door diverse partijen achterstanden bij de gemeente gemeld om eerder in contact te komen met inwoners met (beginnende) betalingsproblemen. Er zijn een aantal vastenlastenpartners opgenomen in de wet en er kan via experimenten worden onderzocht of andere partijen worden toegevoegd. De gemeente Hollands Kroon wil graag aansluiten bij de pilot waarbij de Belastingdienst en Dienst Toeslagen worden toegevoegd aan de Vroegsignalering.

Adviesbesluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

1. aan te sluiten bij de pilot Vroegsignalering Belastingdienst en Dienst Toeslagen;
2. wethouder Maarten Versluis en wethouder Mary van Gent te mandateren om het convenant te ondertekenen.

Genomen besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:
Conform besloten

Aanleiding

Al jaren is bekend dat mensen gemiddeld 5 jaar wachten voor zij hulp zoeken bij hun schulden. Dit terwijl schulden veel invloed hebben op het leven van mensen. Het langdurig hebben van schulden zorgt ervoor dat mensen veel stress ervaren, waardoor het hele leven in teken komt te staan van de schulden. Hierdoor is het lastig om zelfstandig nog uit de schulden te komen, omdat mensen minder gebruik kunnen maken van executieve functies zoals plannen, onthouden van informatie, emoties reguleren en beginnen aan een taak. Ook zorgt langdurig financiële stress ervoor dat er problemen ontstaan op verschillende leefgebieden, zoals werk, gezondheid, relatie en de kinderen (NVVK, 2022).

Daarom is de gemeente Hollands Kroon in 2018 gestart met vroegsignalering en is in 2021 vroegsignalering een wettelijke verplichting geworden. Vroegsignalering binnen de Schuldienstverlening is het in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken, door gebruik te maken van daadwerkelijke signalen en out-reachende hulpverlening. Deze signalen worden aangeleverd door vastenlastenpartners. Vastenlastenpartners zijn zorgverzekeraars, energieleveranciers, waterleveranciers en woningbouwverenigingen. Er sluiten steeds meer partners aan, waardoor wij eerder inwoners kunnen helpen en de vroegsignalering steeds completer kunnen maken.

De Belastingdienst en de Dienst Toeslagen zijn het meest voorkomend in de schulddossiers van mensen in de Schuldhulpverlening.

- Uit het dashboard overlappende betalingsachterstanden bij uitvoeringsorganisaties van het CBS blijkt dat 80% tot 90% inwoners met achterstanden bij de uitvoeringsorganisaties niet bekend zijn bij lokale schuldhelporganisaties;
- Bij één vijfde van deze huishoudens met problematische schulden zijn Dienst Toeslagen dé of één van de schuldeiser(s) was. In 2018 was dit nog bij één op de tien van de huishoudens met problematische schulden het geval (NVVK, 2023).

Daarom wordt er een pilot opgezet waarbij de Belastingdienst en Dienst Toeslagen worden toegevoegd aan de vroegsignalering. Wij willen hierbij aansluiten.

Bronnen

[Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening: een nieuw perspectief](#)

[Betalingsachterstanden bij uitvoeringsorganisaties | CBS](#)

[De cijfers - Jaarverslag 2023](#)

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

Als gemeente willen we de drempel naar hulp verlagen, er zo vroeg mogelijk bij zijn en onze hulpverlening innoveren (Beleidsplan Schulddienstverlening 2024-2027).

Motivering per voorgesteld besluit

De pilot wordt gezamenlijk opgezet met 9 andere gemeentes, de Belastingdienst, Dienst toeslagen en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voordelen zijn:

- Gemeenten bereiken via dit experiment waarschijnlijk minimaal 50% van de inwoners voor wie een signaal van een betalingsachterstand is gedeeld. Gemeenten proberen deze inwoners te bereiken via telefonisch contact en huisbezoeken;
- Minimaal 50% van de inwoners die via deze pilot gesignaleerd worden naar de gemeenten (of specifieke subgroepen van deze populatie, zoals kleine ondernemers natuurlijke personen of op basis van middel), is nog niet bekend bij de schulddienstverlening én zijn niet gesignaleerd door andere signaalpartners.

In de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is in artikel 10 experimenteerruimte opgenomen. Het artikel beoogt innovatie te stimuleren door ruimte te geven aan het ontwikkelen van betere indicatoren voor vroegsignalering van dreigende (problematische) schulden. Een ander signaal wordt alleen aangewezen als de verwachting is dat daardoor inwoners met schulden, die nog niet in beeld zijn bij gemeenten, sneller worden bereikt.

De belangrijkste verwachte meerwaarde van dit experiment is dat inwoners met financiële problemen in beeld komen bij gemeenten die nog niet in beeld zijn. Er is al gegevensuitwisseling tussen gemeenten en Belastingdienst en Dienst Toeslagen mogelijk, maar dit is altijd op verzoek van de inwoner in samenwerking met de Schulddienstverlening. Deze pilot probeert juist inwoners die (nog) geen hulp gezocht hebben, maar bij wie er wel schulden zijn die mogelijk escaleren, in beeld te brengen en te prikkelen hulp te zoeken. Uit onderzoek weten we dat:

- inwoners gemiddeld 5 jaar wachten met het zoeken naar hulp – de schuld is dan gemiddeld opgelopen tot €40.170 en betreft zo'n 13 schuldeisers;
- ongeveer 10% van de 726.000 Nederlanders met problematische schulden hulp krijgt van hun gemeente;
- de Belastingdienst en Dienst Toeslagen de meest voorkomende schuldeisers zijn bij inwoners met schulden. Ook bij team Schulddienstverlening van de gemeente Hollands Kroon is dit het geval (Rapportage SDV 2023).

Door ook achterstanden van de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen te ontvangen, verwachten wij met een nieuwe doelgroep in contact te komen. Op deze manier kunnen wij deze inwoners informeren over hoe wij hen kunnen helpen, wat de drempel om hieraan mee te doen kan verlagen. Inwoners hoeven niet zelf de stap te zetten naar hulp, maar er wordt out-reachende contact opgenomen. Hiermee hopen wij dat inwoners eerder hulp krijgen bij (beginnende) betalingsproblemen en schulden kleiner te houden. Dit kan er ook voor zorgen dat problemen op andere leefgebieden minder groot worden en er eerder gewerkt kan worden aan een passende oplossing.

De Belastingdienst en Dienst Toeslagen mag maximaal 20 signalen doorgeven aan de gemeente. Op dit moment ontvangt de gemeente gemiddeld 138 meldingen per maand van de huidige signaalpartners (rapportage SDV en Vroegsignalering 2024).

Kanttekeningen en risico's (incl. argumenten)

Als alle inwoners die bij ons worden gemeld door de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen hulp van ons accepteren, kan drukken op de capaciteiten van team Schulddienstverlening. Maar in de reguliere cijfers is te zien dat ongeveer 30% van de inwoners die bereikt zijn naar aanleiding van de vroegsignalering een vorm van hulp hebben geaccepteerd. De verwachting is niet dat dit binnen deze doelgroep (veel) meer gaat zijn en daarom is ook niet de verwachting dat het op de capaciteit drukt.

Alternatieven (incl. argumenten)

Niet van toepassing

Financiële gevolgen

Kosten/opbrengsten	€ 1.273,-.
Dekking binnen begroting	Programma: Vitaliteit Cluster: Bestaanszekerheid
Geen dekking binnen begroting	Dekkingsvoorstel: Niet van toepassing
Fiscale gevolgen	Niet van toepassing.

Toelichting: Er worden kosten gemaakt voor de aanpassing van het systeem. Maar deze passen binnen het bestaande budget.

Communicatie

Bij de start van de pilot wordt samen met de andere gemeentes een nieuws/persbericht uitgedaan.

Bijlagen niet-openbaar
Convenant pilot Vroegsignalering